

Pécsi Tudományegyetem
Egészségtudományi Kar
Ápolás és Betegellátás alapszak
Dietetikus szakirány

Gulyás Mónika

Margarinok egészségre gyakorolt hatása a transz-zsírsav tartalmuk alapján

Konzulensek:

Dr. Schäffer Béla
Intézetigazgató
Pécsi Milker Kft.

Armbruszt Simon
Tanársegéd
PTE-ETK

- Magyarországon 2007-ben az egy főre jutó átlagos zsiradékfogyasztás 37,4 kg volt, ebből a vajak, vajkrémek 1,1 kg-ot, a sertészsiradék 13 kg-ot, a baromfizsiradék 1,8 kg-ot, az étolaj 14,1 kg-ot, míg a margarinok 7,4 kg-ot tettek ki.

Míg 1990-ben 3,8 kg volt az egy főre jutó mennyisége, addig 1998-ban már 5,8 kg, 2007-ben pedig 7,4 kg-ra emelkedett ez az egy főre jutó bevétel.

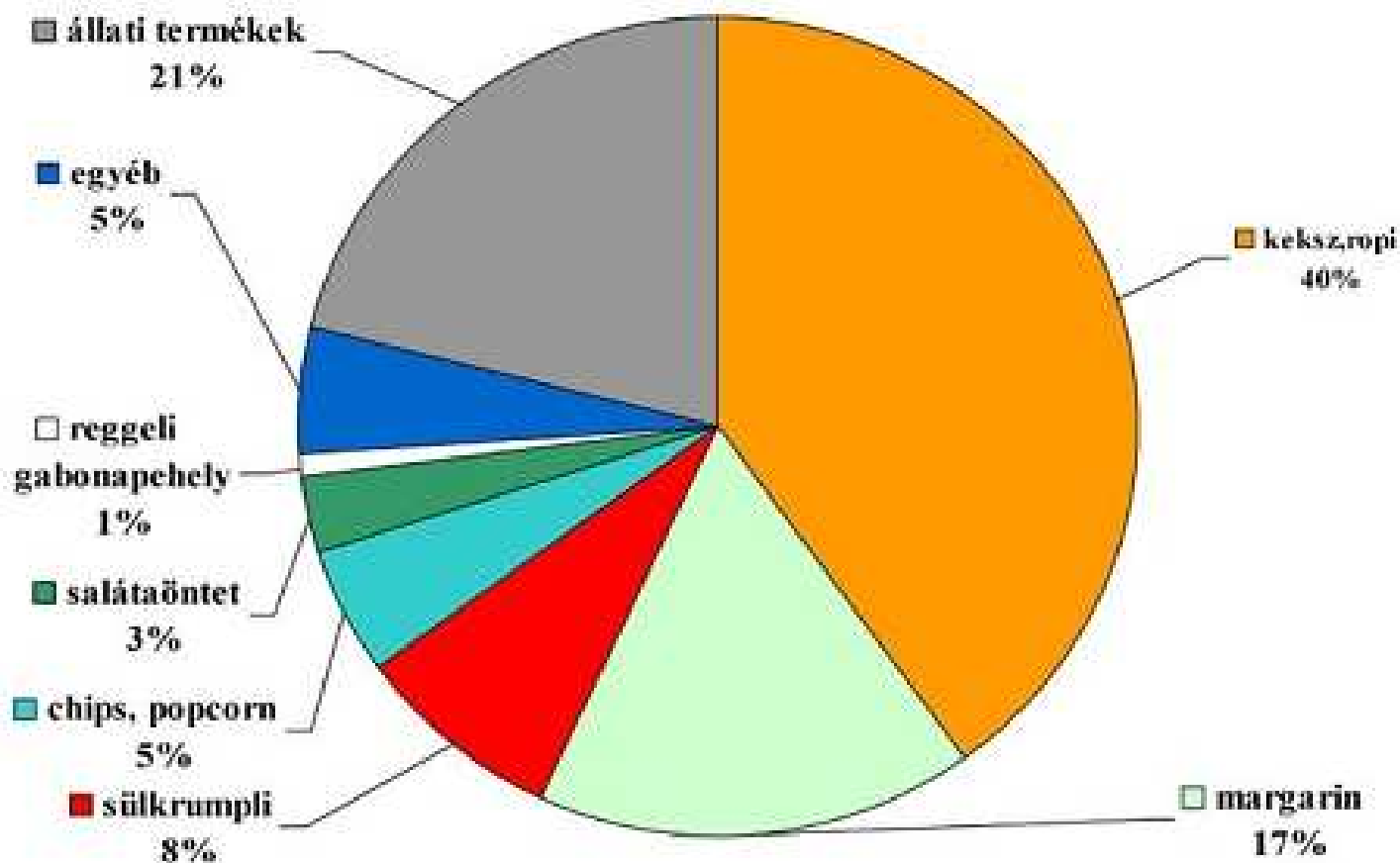
Transz-zsírsavak egészségre gyakorolt hatásai

- Cardiovascularis megbetegedések
- Szisztémás gyulladás és az endothelialis dycfunctio
- Insulinrezisztencia és a 2-es típusú cukorbetegség
- Elhízás
- Daganatképződés
- Magzati fejlődés
- Meddőség

Transz-zsírsavak előfordulása

Keletkezésük:

- Természetes úton
- Mesterséges úton

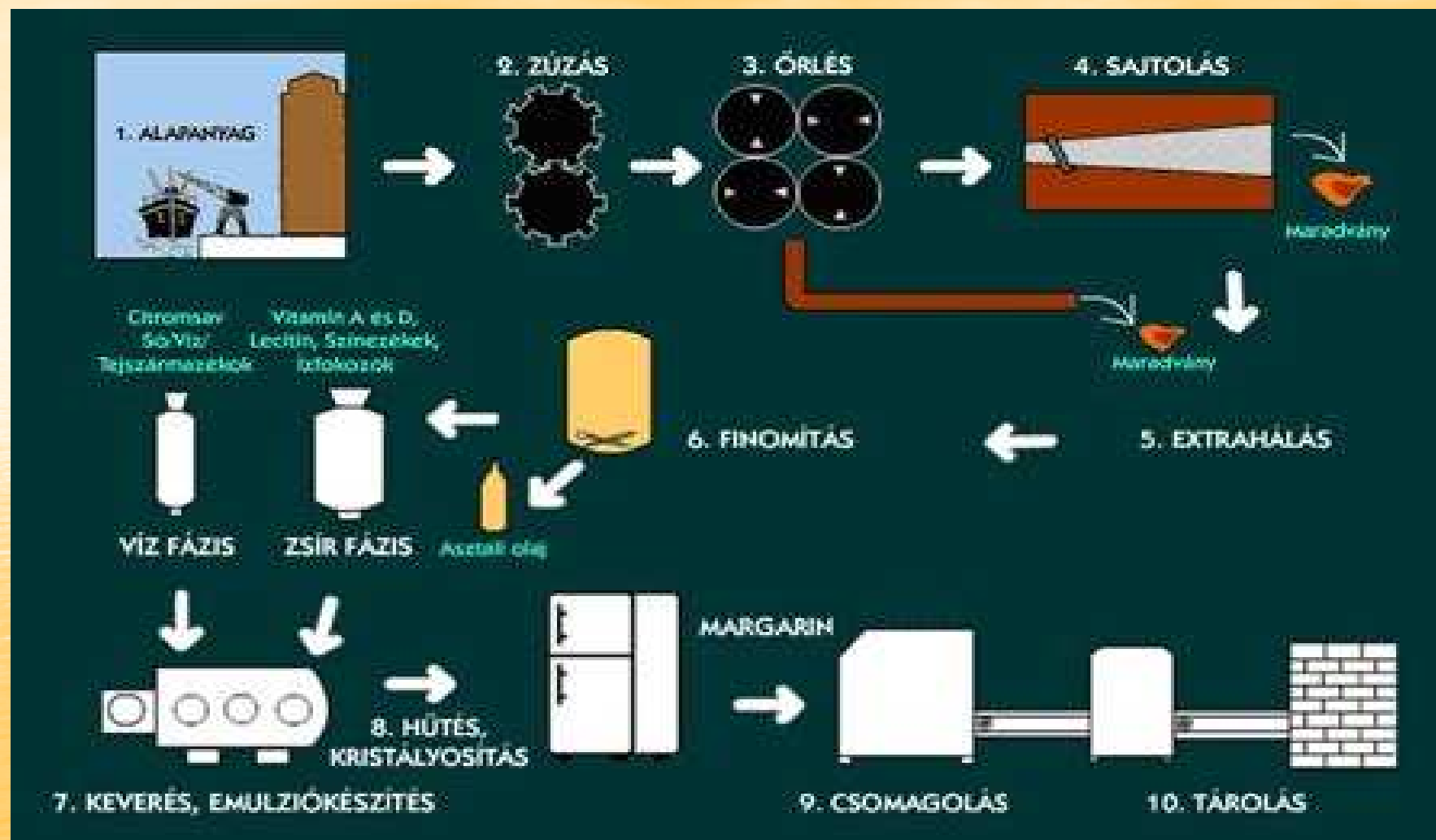
Transz-zsírsavak beviteli értékei

- Az OÉTI 2003-2004-es felmérése:
  - magyar lakosság becsült átlagos transz-zsírsav felvétele **napi 2-3 g** volt
  - Azonban a gyorséttermek rendszeres látogatói, vagy akik rendszeresen fogyasztanak nagy zsírtartalmú élelmiszereket, valamint azok, akik sokszor esznek félkész vagy kész töltelékes süteményeket, kekszeket, akár **napi 20-25 g** transz-zsírsavat is bejuttathatnak a szervezetükbe

Transz-zsírsavak határértékei

- OÉTI: TFA-ból származó energia ne legyen több, mint az összes felvett energia **1%-a**, illetve napi **1 g alatti** transz-zsírsav bevitel
- Dánia: tilos forgalomba hozni olyan élelmiszert, amelynek TFA tartalma meghaladja a **2 g/100 g**-nyi mennyiséget

Margarinyártás

Hidrogénezés NEM része a margaringyártásnak!!!

A vizsgálatunk célja

- A kiválasztott margarinok transz-zsírsav tartalmának mérése
- Szterin tartalom meghatározása

Vizsgálati módszerek

- Transz-zsírsav tartalom meghatározása gázkromatográfiás módszerrel, illetve
- Szterin tartalom kimutatása spektrofotometria segítségével

Mintaválasztás módja

- Kényelmi mintaválasztás (Interspar, Tesco, Lidl)
- Külön hangsúlyt fektetve:
  - Származási ország
  - Ár
  - Áruház esetleges saját terméke

A vizsgálat helye

- Kaposvári Egyetem Állattudományi Kar,
Kémiai-Biokémiai Tanszék Analitikai
Laboratóriumában
- Pécsi Tudományegyetem
Egészségtudományi Kar, Fizioterápiás és
Táplálkozástudományi Intézet
Táplálkozástudományi és Dietetikai
Tanszék Táplálkozástudományi
Laboratóriumában.

A vizsgálat ideje

- A gázkromatográfiás transz-zsírsavtartalom meghatározást 2010 május-júniusában
- A spektrofotometriás szterin tartalom 2010 decemberében került sor.

Transz-zsírsavak vizsgálata Magyarországon

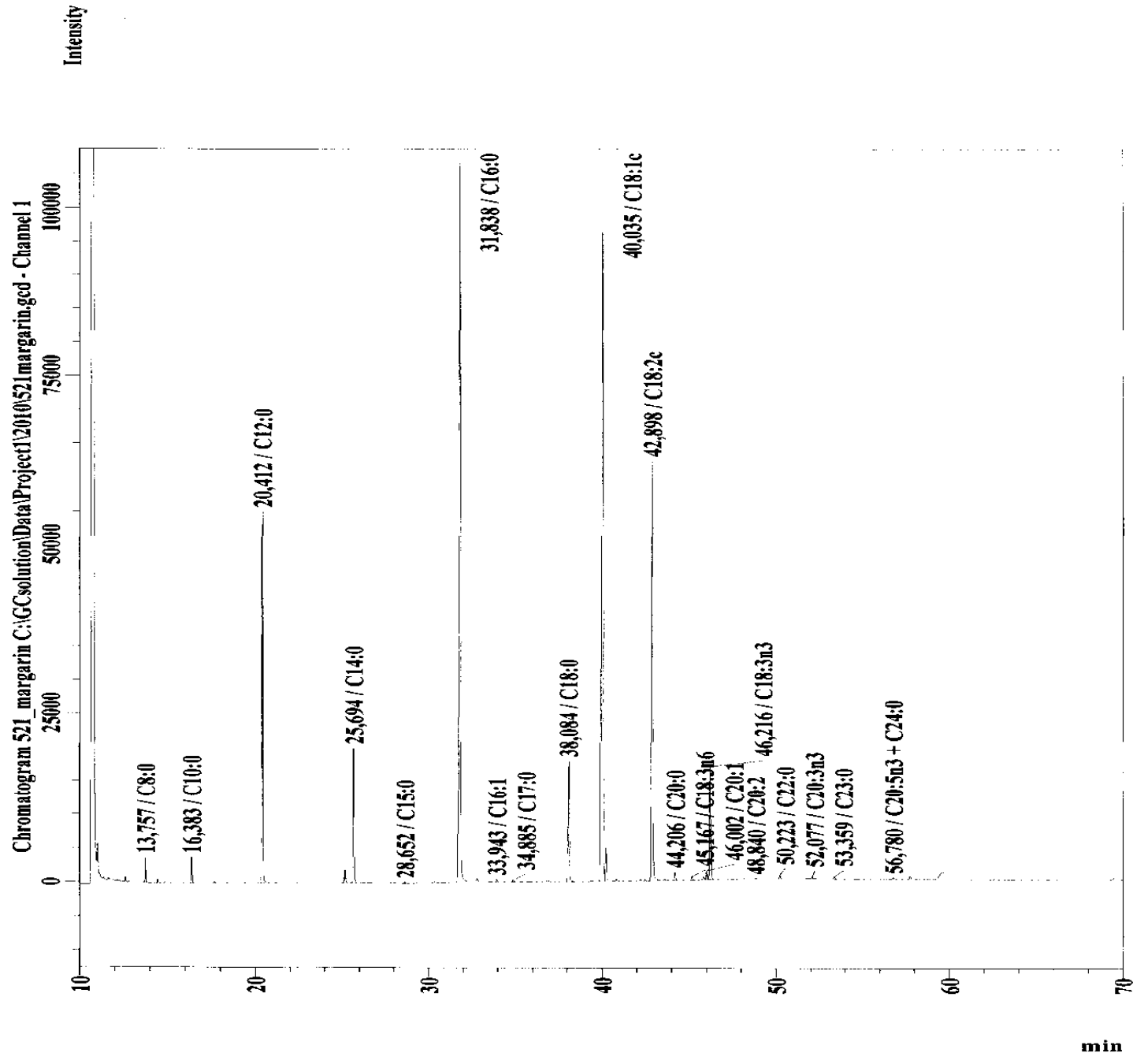
	2005. (g/100 g)	2008-2009. (g/100 g)
Promienna sütőmargarin	-	0,00
Spar Delikat Light	-	0,00
Flora pro active	0,06	0,00
Flora Original	0,06	0,00
Ráma kocka	0,08	-
Rama Harmónia	0,12	-
Tesco (value)	16,00	-
Tesco Light Spread	0,58	-
Tesco Soft Spread	0,52	-

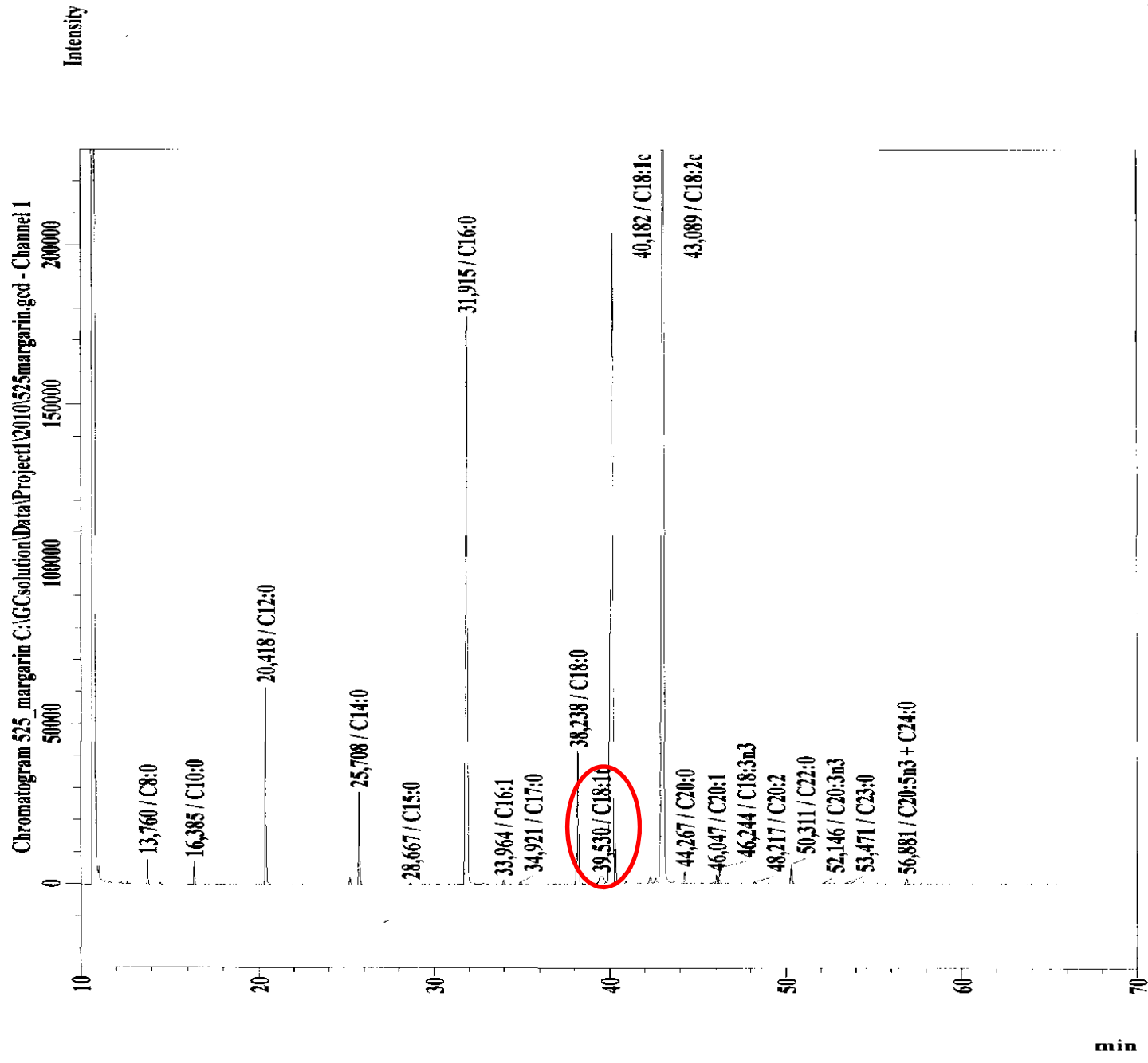
Margarin minták

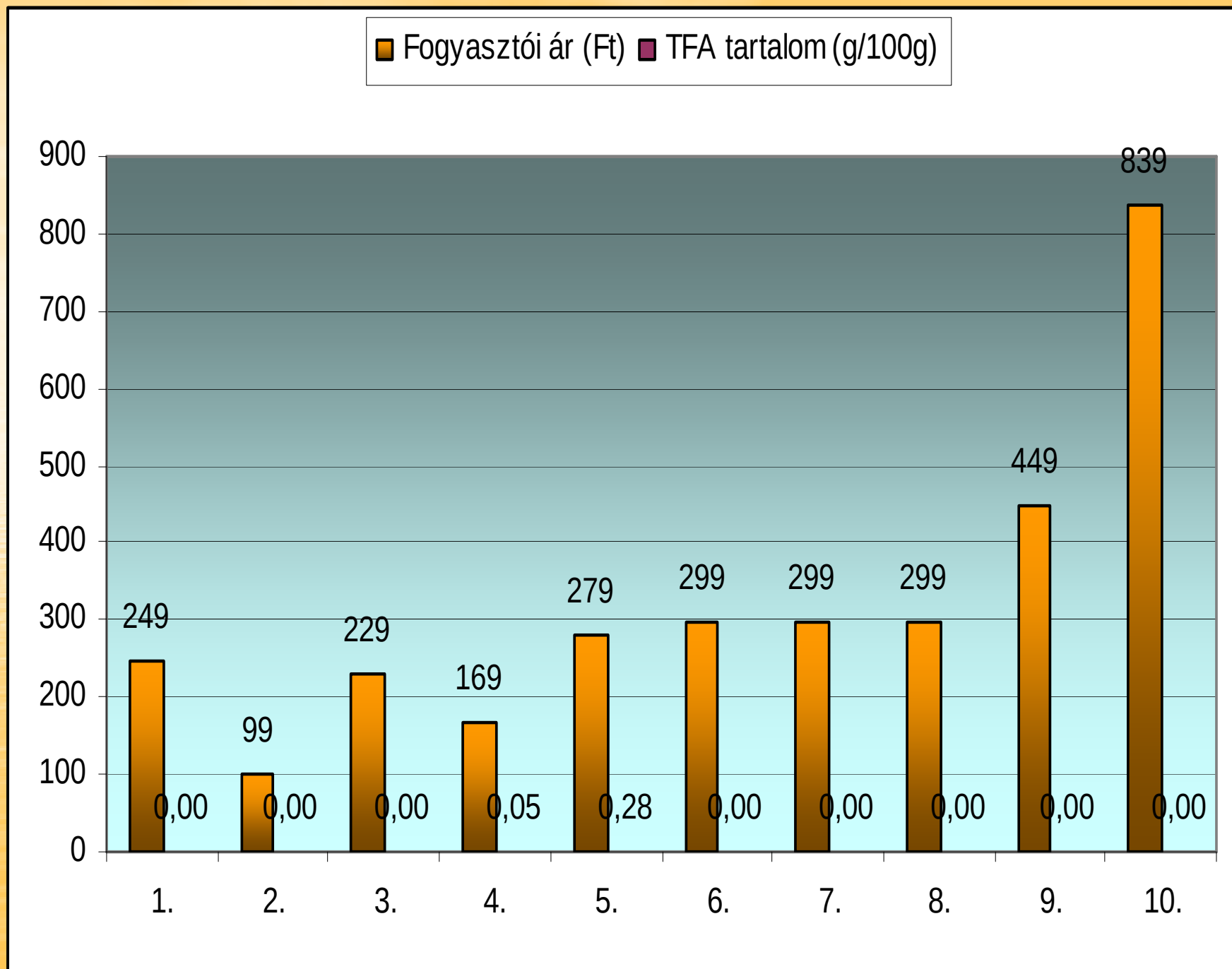
Sorszám	Név	Származási ország	Ár (Ft)
1.	Ráma kocka	Magyarország	249
2.	Promienna sütőmargarin	Ausztria	99
3.	Tesco (value)	Lengyelország	229
4.	Tesco Light Spread	Németország	169
5.	Tesco Sunflower Spread	Németország	279
6.	Tesco Soft Spread	Németország	299
7.	Flora Original	Magyarország	299
8.	Spar Delikat Light	Ausztria	299
9.	Rama Harmónia	Magyarország	449
10.	Flora pro active	Magyarország	839

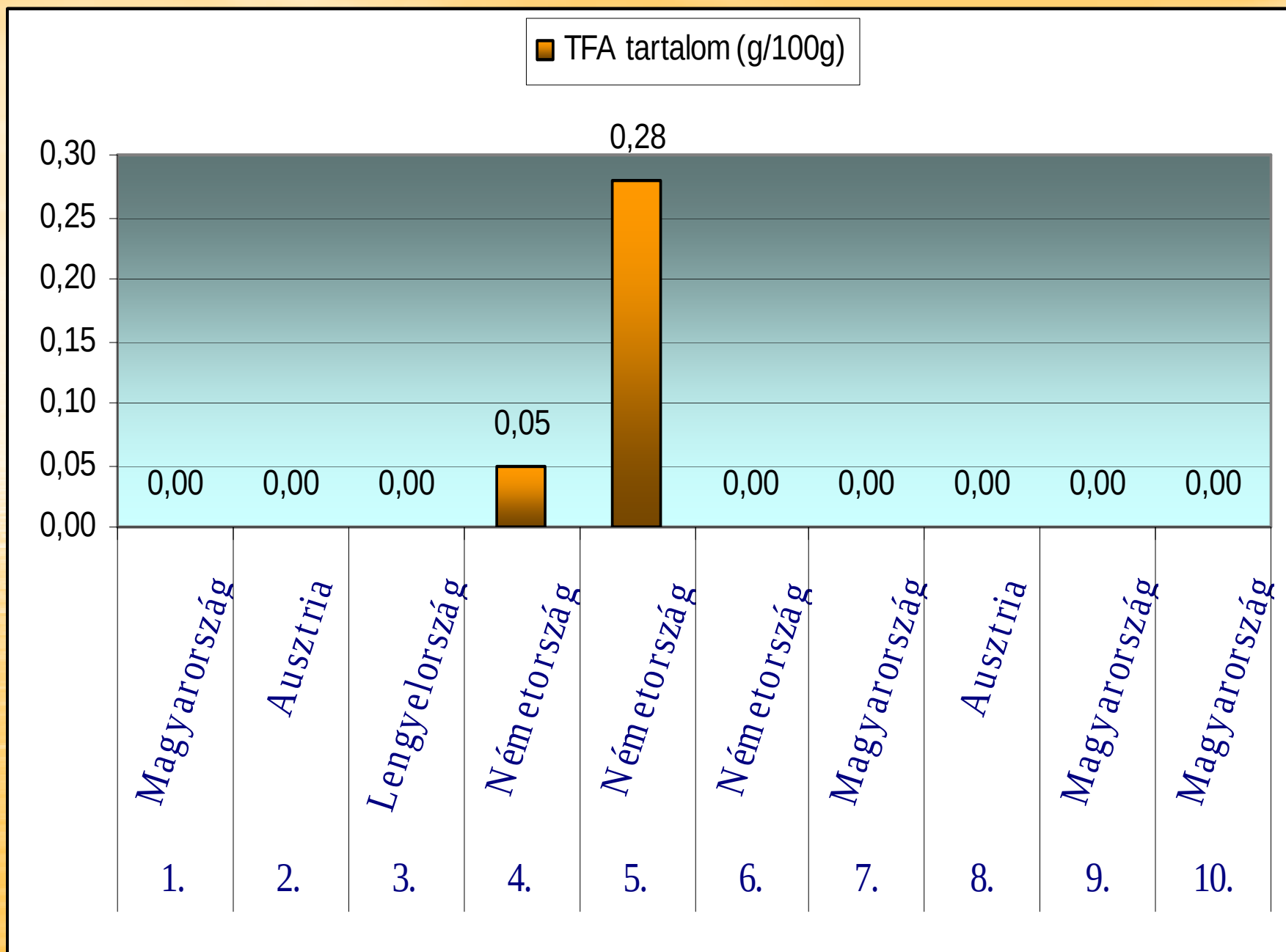
Transz-szírsav tartalom mérési eredmények

Vizsgált minták	Elaidinsav tartalom (18:1n9t)
1. Ráma kocka	NMK
2. Promienna sütőmargarin	NMK
3. Tesco (value)	NMK
4. Tesco Light Spread	0,05
5. Tesco Sunflower Spread	0,28
6. Tesco Soft Spread	NMK
7. Flora Original	0,00
8. Spar Delikat Light	NMK
9. Rama Harmónia	<0,1
10. Flora Pro Active	<0,1

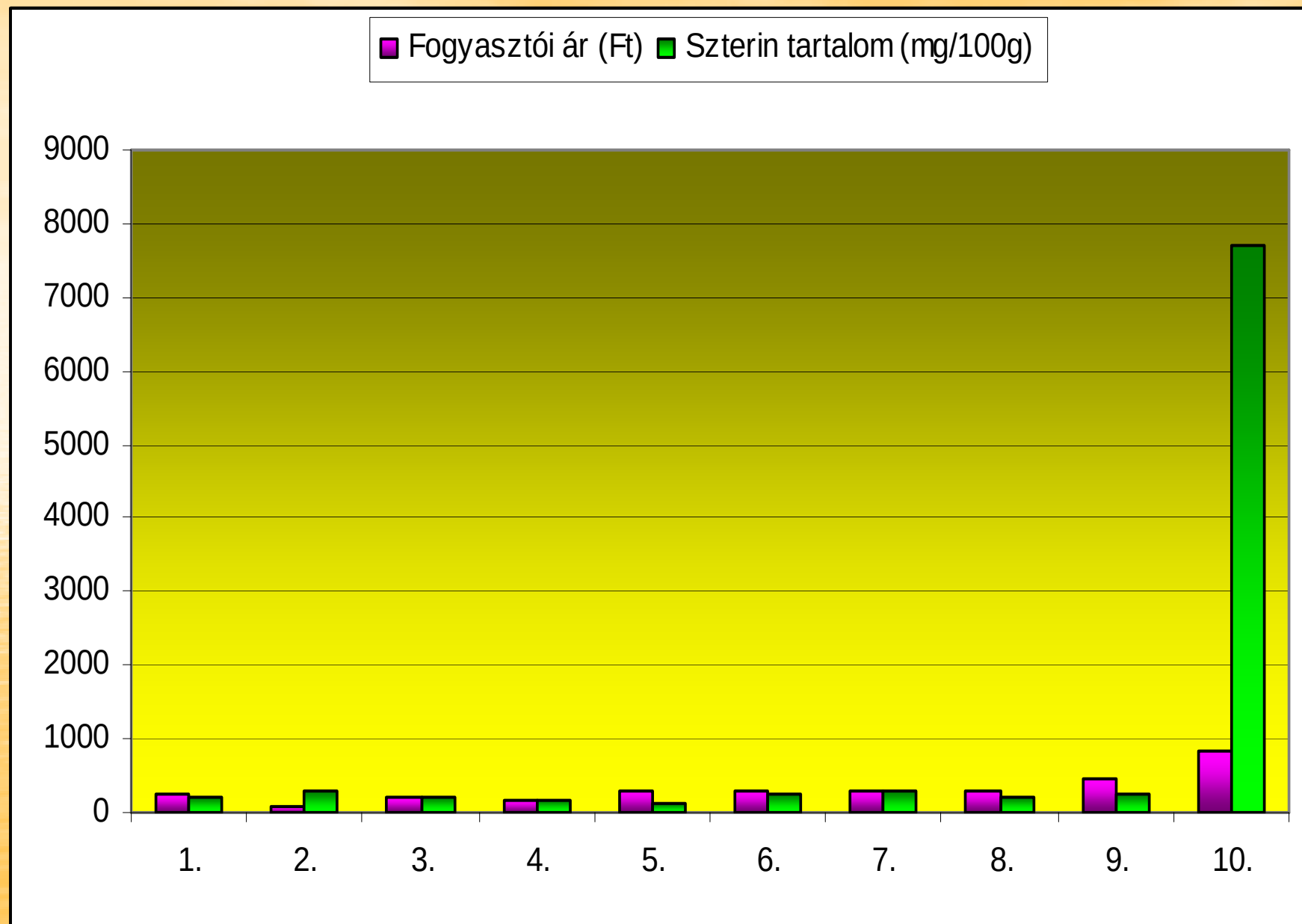

Vizsgált margarinok szterin tartalma

Minta száma/megnevezése	Jelzett zsírtartalom	Mért szterintartalom
1. Rama (kocka)	70 %	193 mg/ 100 g 0,19 %
2. Promienna (sütőmargarin)	70 %	278 mg/ 100 g 0,28 %
3. Tesco (value)	60 %	198 mg/ 100 g 0,20 %
4. Tesco light spread	25 %	154 mg/ 100 g 0,15 %
5. Tesco sunflower spread	35 %	114 mg/ 100 g 0,11 %
6. Tesco soft spread	50 %	258 mg/ 100 g 0,26 %
7. Flora original	60 %	306 mg/ 100 g 0,31 %
8. Spar delikat	30 %	211 mg/ 100 g 0,21 %
9. Rama harmónia	39 %	241 mg/ 100 g 0,24 %
10. Flora pro-activ	35 %	7720 mg/ 100 g 7,72 %

Köszönöm a figyelmet!

